

PROWADZISZ, SKUP SIĘ NA JEŹDZIE

Etap edukacyjny: wiek 10-15 lat

Cel ogólny: zaznajomienie młodzieży z odpowiedzialnym zachowaniem w czasie prowadzenia pojazdu.

Cele szczegółowe: poszerzenie wiedzy z zakresu prawidłowych zachowań w ruchu drogowym w trakcie podróży jako kierujący, kształtowanie umiejętności i prawidłowości zachowań oraz rozpoznawanie prawidłowych reguł postępowania w czasie uczestnictwa w ruchu drogowym, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego w aspekcie nieodpowiedzialnego zachowania na drodze.

Po lekcji uczeń:

- jest zapoznany z definicjami związanymi z bezpiecznym prowadzeniem pojazdu,
- potrafi wymienić nieprawidłowe zachowania w czasie kierowania pojazdem,
- zna obowiązki kierowcy w czasie prowadzenia pojazdu,
- rozumie potrzebę odpowiedzialnego zachowania w ruchu drogowym.

Metody nauczania: rozmowa nauczająca, prezentacja (pokaz animowany), praca indywidualna i zespołowa.

Techniki pracy (środki dydaktyczne): burza mózgów (przykłady pytań), film animowany (GDDKiA), kalambury, quiz.

Przebieg zajęć:

- 1) Rozmowa z uczniami o prawidłowych zachowaniach na drodze:
 - a) Co to jest ostrożność?
 - b) Jak być ostrożnym w ruchu drogowym?
 - c) Co to jest zasada szczególnej ostrożności?
 - d) Co to znaczy mieć zaufanie do kogoś?
 - e) Czym jest zasada ograniczonego zaufania?
 - f) Co to znaczy być odpowiedzialnym uczestnikiem ruchu drogowego?
 - g) Czy zawsze jesteśmy skupieni na drodze?
 - h) Kiedy najczęściej tracimy koncentrację w ruchu drogowym?
 - i) Jakie najczęściej można spotkać nieprawidłowe zachowania w ruchu drogowym, zmniejszające nasze skupienie na drodze?

- 2) Omówienie zasad w ruchu drogowym związanych z odpowiedzialną postawą na drodze na podstawie Prawa o ruchu drogowym oraz przekazanie istotnych definicji dla uczniów do zapisania w zeszycie w formie notatek:
 - a) Wszyscy znajdujący się na drodze są obowiązani zachować ostrożność, aby unikać wszelkiego działania, które mogłoby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa lub zakłócenie porządku ruchu drogowego, utrudnić ten ruch lub narazić kogokolwiek na szkodę. W sytuacjach niebezpiecznych, należy także powstrzymać się od ruchu, czyli stosować tzw. zaniechanie.
 - b) Szczególna ostrożność w ruchu drogowym to ostrożność polegająca na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze. Takie zachowanie umożliwia odpowiednio szybkie reagowanie, np. na niebezpieczeństwo.
 - c) Zasada ograniczonego zaufania: Musimy pamiętać i uważać na to, że niektórzy uczestnicy ruchu drogowego celowo nie przestrzegają przepisów lub popełniają błędy. W takich sytuacjach, gdy widzimy nieprawidłowe zachowania, powinniśmy unikać sytuacji niebezpiecznych nawet wtedy, gdy według przepisów mamy pierwszeństwo.
- 3) Film GDDKiA – odtworzenie filmu pn. „Prowadzisz, skup się na jeździe!”
- 4) Pytania kontrolne do uczniów:
 - a) Dlaczego ich zdaniem skupienie na drodze jest najważniejsze?
 - b) Na podstawie filmu, jakie sytuacje prowadzą do braku koncentracji?
 - c) Co może się zdarzyć, gdy prowadzimy pojazd bez odpowiednio skupionej uwagi?
- 5) Rozdanie uczniom quizu nr 1 – do rozwiązania grupowego – maksymalnie po 5 uczniów w grupie. Po rozwiązaniu przez wszystkie grupy, losowe pytania nauczyciela dla każdej z grup z prośbą o argumentację, dlaczego uczniowie udzielali takiej, a nie innej odpowiedzi. Nauczyciel wskazuje poprawne odpowiedzi zgodnie z załączonym kluczem odpowiedzi (wyjaśnieniem odpowiedzi prawidłowej). Uwaga, quiz na tych zajęciach wymaga bardzo dużego zaangażowania merytorycznego nauczyciela oraz jego wiedzy ze znajomości przepisów Prawa o ruchu drogowym. Rekomenduje się w trakcie uczestnictwa na tych zajęciach przedstawiciela Policji.
- 6) Rozdanie uczniom quizu nr 2 – do rozwiązania indywidualnego – nauczyciel wybiera ucznia do odpowiedzi. W razie wątpliwości lub nieprawidłowo wskazanej odpowiedzi, nauczyciel argumentuje prawidłową odpowiedź.
- 7) Rozpoczęcie gry w kalambury. Losowy dobór uczniów prezentujących minimum 10 wybranych haseł z 30 dostępnych. Należy przedstawić przynajmniej 3 hasła za pomocą gestów, 4 w formie rysowanej oraz 3 w formie skojarzeń słownych. Odgadywane hasła nie mogą się powtórzyć. Zaleca się pytanie uczniów o preferowaną przez nich formę przekazu hasła.
- 8) Powtórzenie i utrwalenie poznanych zasad w ruchu podczas podróży pieszej z uwzględnieniem znaku drogowego:
 - a) Co to znaczy ostrożność, szczególna ostrożność i zasada ograniczonego zaufania?
 - b) Na czym musimy być skupieni jako piesi?
 - c) Na czym musimy być skupieni jako kierujący rowerem lub hulajnogą?
 - d) Na czym musimy być skupieni jako kierujący pojazdem silnikowym (samochodowym)?

- 9) Konwersatorium – wyjaśnianie wątpliwości prawidłowego i nieprawidłowego zachowania na drodze w sytuacji zagrożenia lub zaistnienia wypadku drogowego (bieżące udzielanie odpowiedzi uczniom, którzy mają jeszcze jakieś pytania do omawianego zagadnienia).
- 10) Zadanie indywidualne do rozwiązania opisowego: opisać i przedstawić argumenty, dlaczego poruszanie się hulajnogą elektryczną po chodniku stanowi zagrożenie dla pieszych?

Załączniki:

- 1) Film pn. „Prowadzisz, skup się na jeździe!”
- 2) Kalambury
- 3) Quiz nr 1 – w wersji kolorowej (np. do prezentacji w klasie za pomocą projektora)
- 4) Quiz nr 1 – w wersji czarno-białej (materiał pomniejszony do wydruku)
- 5) Quiz nr 2 - w wersji kolorowej (np. do prezentacji w klasie za pomocą projektora)
- 6) Quiz nr 2 – w wersji czarno-białej (materiał pomniejszony do wydruku)

Prawidłowe odpowiedzi:

Quiz nr 1:

1. A - podczas wchodzenia i przebywania na jezdni, także na przejściu dla pieszych
2. A - gdy zbliża się do niego lub na nim się znajduje
3. C - tak, powinienem również ściągnąć słuchawki
4. A - tak
5. B - zatrzymać się, zejść z roweru i odebrać z dala od jezdni lub drogi dla rowerów
6. A - bo korzystanie z chodnika przez kierującego rowerem lub hulajnogą jest dopuszczone wyjątkowo
7. A - zatrzymać się oraz upewnić, że jego stan zdrowia nie jest zagrożony, a w razie konieczności wezwać służby ratownicze
8. B - nie - są to pojazdy i musimy w tym miejscu przeprowadzić je na drugą stronę jezdni
9. A - nie powinienem tego robić, ponieważ nie jestem w pełni skoncentrowany na ruchu
10. C - tak, bo nigdy nie wiadomo, czy wokół nas nie wystąpiło zdarzenie drogowe, do którego zjeżdżają pojazdy uprzywilejowane, a takim pojazdom musimy ustąpić pierwszeństwa
11. B - musimy pamiętać o zasadzie szczególnej ostrożności oraz o zasadzie ograniczonego zaufania, a także o zakazie wejścia bezpośrednio przed jadący pojazd
12. C - obserwować otoczenie przejścia, aby w przypadku pojawienia się pieszego wchodzącego nie narazić go na niebezpieczeństwo i móc bezpiecznie oddać mu pierwszeństwo w tym miejscu
13. C - stosując elementy odblaskowe
14. B - aby zawsze unikać i nie powodować niebezpiecznych sytuacji na drodze
15. A - uciekać od odpowiedzialności
16. C - zmęczenie i senność
17. A - włączone radio

- 18. B - powinienem zwrócić uwagę na to, aby bezpiecznie przejechać obok tego miejsca
- 19. C - na osoby niepełnosprawne
- 20. A - brak możliwości usłyszenia nadjeżdżającego pojazdu uprzywilejowanego

Quiz nr 2:

- 1. A - wejście (wjazd) na czerwonym świetle
- 2. B - powinien jechać z ostrożnie i w każdej sytuacji stosować zasadę ograniczonego zaufania
- 3. A - prowadzi pojazd z telefonem w ręku, przejeżdża wzdłuż przejścia dla pieszych
- 4. B - na chodniku nie ustąpił pierwszeństwa pieszemu
- 5. B - musi upewnić się o stan zdrowia potrąconego pieszego, zanim odjedzie z miejsca zdarzenia
- 6. B - może doprowadzić do bardzo niebezpiecznej sytuacji na drodze
- 7. A - może doprowadzić do bardzo niebezpiecznej sytuacji na drodze
- 8. A - może doprowadzić do bardzo niebezpiecznej sytuacji na drodze
- 9. B - znajdując się na tym przejeździe
- 10. A - niekorzystanie w trakcie podróży z żadnych urządzeń rozpraszających naszą uwagę
- 11. B - tak, pojazdy skręcające mogą mieć sygnał zezwalający na ruch lub ktoś może wjechać na sygnale czerwonym bądź może jechać pojazd uprzywilejowany
- 12. A - tak, gdy nie ma dla nich chodnika, ale muszą ustępować miejsca rowerzystom
- 13. B - tak, ale tylko jeżdżąc po jej prawej stronie
- 14. B - nie, pieszy ma pierwszeństwo w całej strefie przed pojazdami
- 15. A - po ukończeniu 10 lat, z wyjątkiem strefy zamieszkania
- 16. B - bo nie możemy mieć 100% pewności, że każdy w ruchu drogowym stosuje się do przepisów lub mogą na drodze wystąpić sytuacje wyjątkowe
- 17. A - bez i z sygnalizacją świetlną
- 18. B - nie może wejść bezpośrednio przed jadący pojazd
- 19. B - przy przekraczaniu jezdni i przejścia dla pieszych
- 20. B - brakiem uwagi, np. gdy w okolicy jedzie karetka pogotowia